

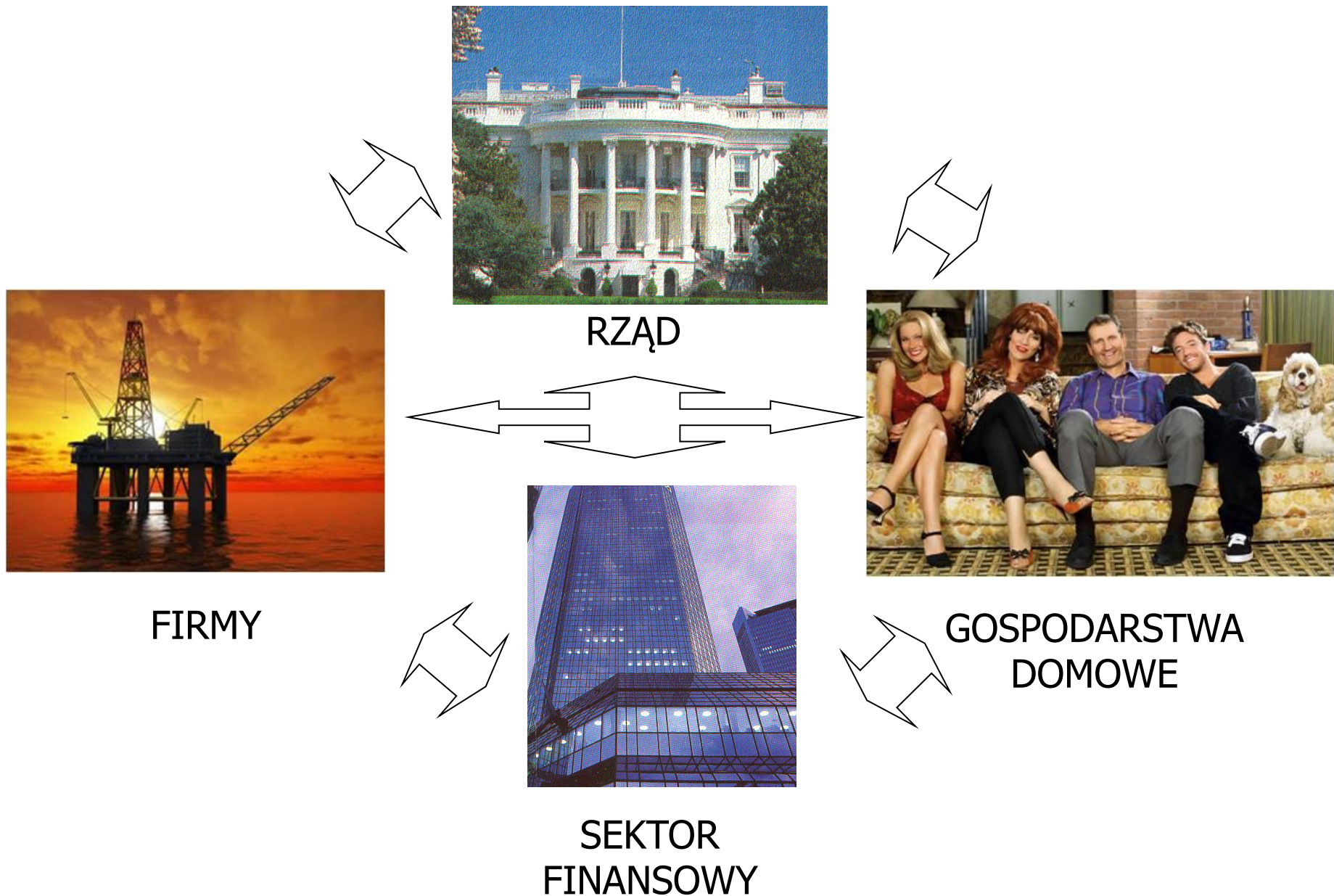
Wykład:

MAKROEKONOMICZNE

PODSTAWY

GOSPODAROWANIA

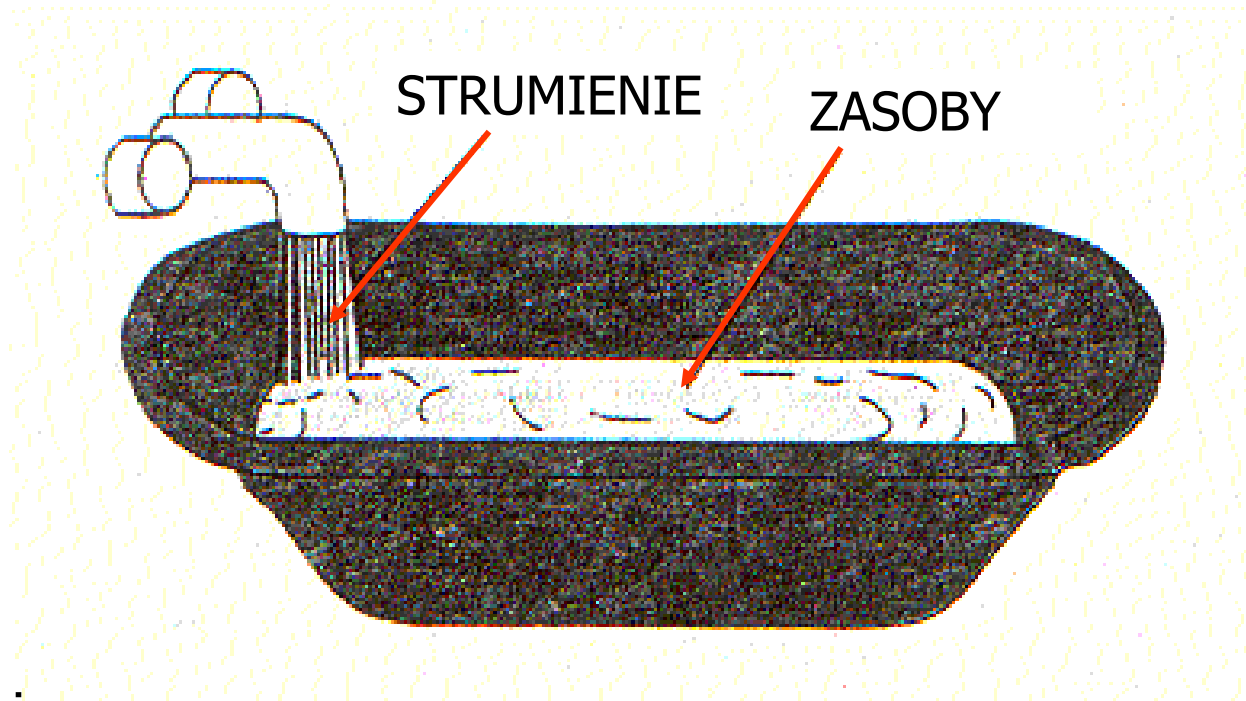
Aktorzy gry rynkowej

Rynki makroekonomiczne

Rynek zasobów	łączy gospodarstwa domowe z przedsiębiorstwami i rządem, poprzez podaż i popyt na pracę, ziemię i kapitał.
Rynek dóbr i usług	łączy gospodarstwa domowe z przedsiębiorstwami i rządem, poprzez podaż i popyt na dobra i usługi.
Rynek finansowy	łączy gospodarstwa domowe z przedsiębiorstwami i rządem, poprzez podaż i popyt na fundusze finansowe.

Zasoby i strumienie

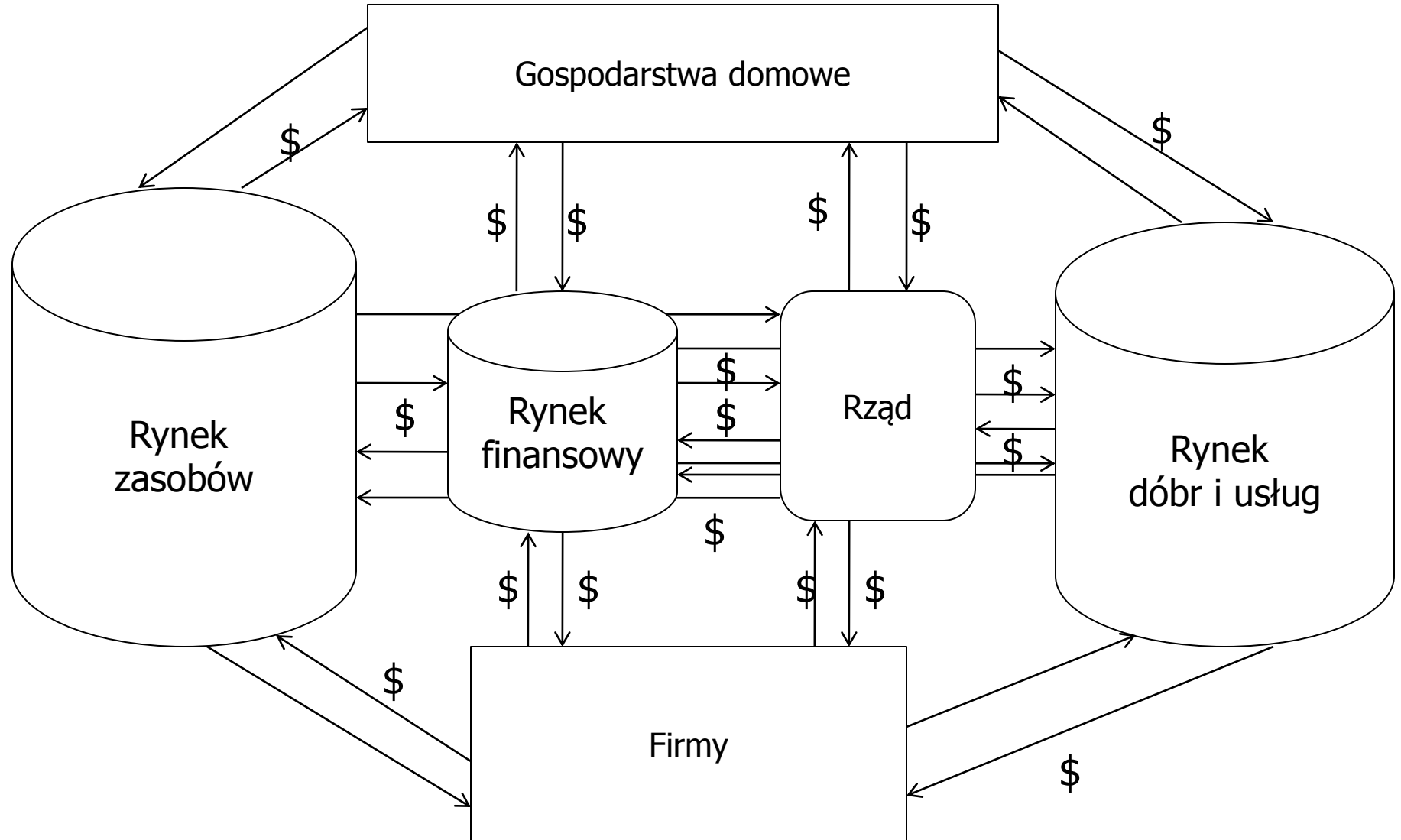
Strumienie:

- dochody
- liczba osób zwolnionych z pracy
- inwestycje
- deficyt budżetowy

Zasoby:

- majątek
- liczba zatrudnionych
- kapitał rzeczowy
- dług publiczny

Obieg okrężny

Koniunktura gospodarcza

500+

Wskaźnik	2015	2016	2017	2018
Konsumpcja (w mld zł)	1 038	1 074	1 145	1 216
Inwestycje (w mld zł)	368	364	397	437
Stopa wzrostu (w %)	3,8	3,1	4,9	5,1
Pracujący (w tys. osób)	14 830	15 293	15 711	16 020
Bezrobotni (w tys. osób)	1 563	1 335	1 082	969
Wynagrodzenia (wzrost w %)	4,5	4,3	3,7	5,3
Stopa inflacji /CPI/ (w %)	-0,9	-0,6	2,0	1,6
Saldo budżetu (w mld zł)	-42,6	-46,2	-25,4	-10,4
Saldo bilansu handlowego (w mld zł)	9,9	17,0	2,5	-19,5

Dochody budżetu państwa z tytułu 4 najważniejszych podatków (w mld zł)

Źródło: GUS (2018).

Podatek	2015	2016	2017	2018
VAT	123,1	126,6	156,8	174,9
Akcyza	62,8	65,7	68,3	72,1
PIT	45,0	48,2	52,7	49,5
CIT	25,8	26,4	29,8	34,6

Rola gospodarstw domowych w obiegu określonym

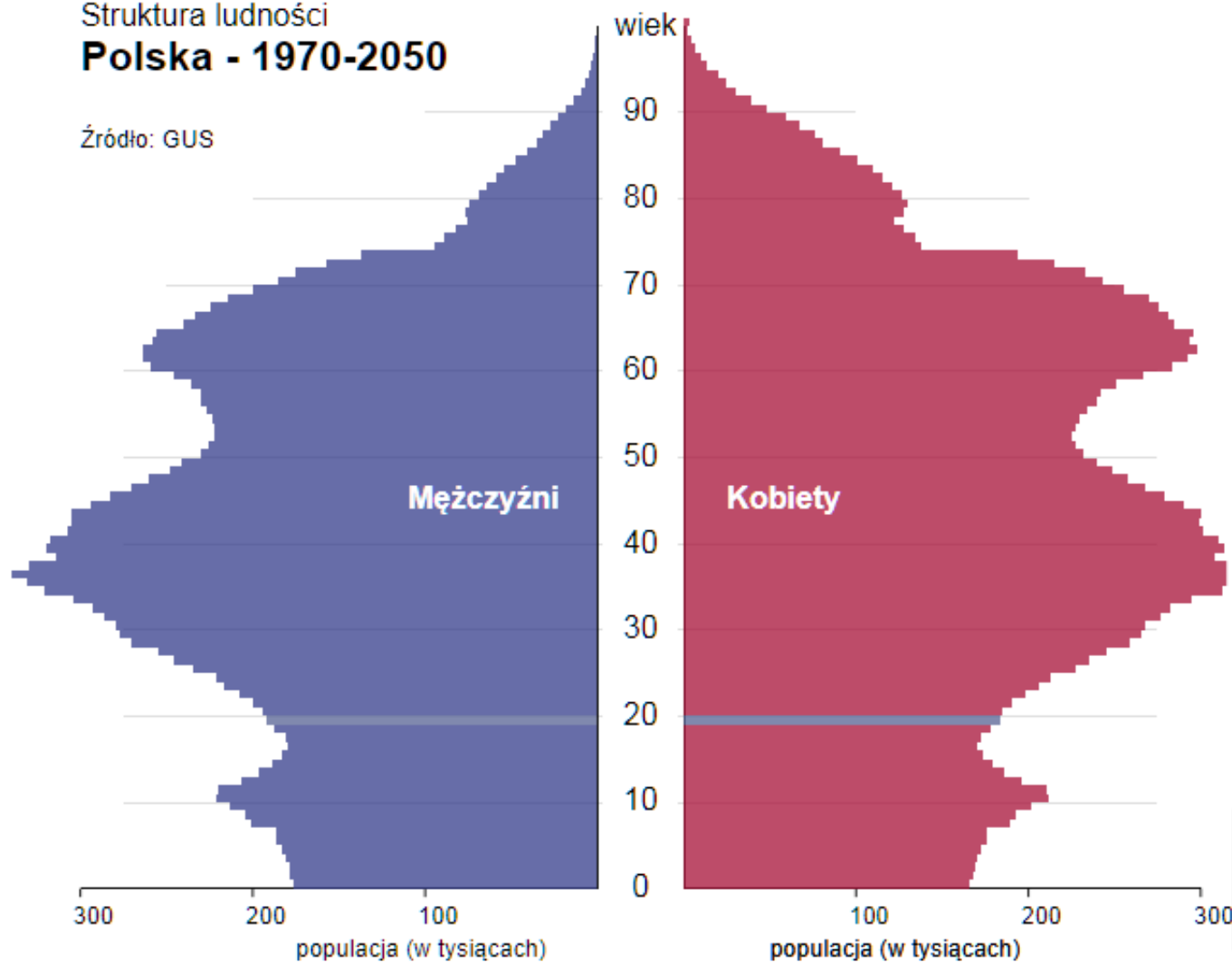

1. Dostarczają zasoby (praca)
2. Otrzymują wynagrodzenie
3. Kupują dobra i usługi
4. Oszczędzają i pożyczają
5. Płacą podatki, otrzymują transfery
6. Korzystają z dóbr publicznych

Liczba i struktura ludności w Polsce, 2019

Struktura ludności Polska - 1970-2050

Źródło: GUS

Populacja: 38200553

Informacje

Wiek: 19

Urodzeni w: 2000 roku

Populacja: 375,990

% całej populacji: 1%

Mężczyźni: 192,570 (51%)

Kobiety: 183,420 (49%)

Animacja

start

rok

2019

Źródło: GUS.

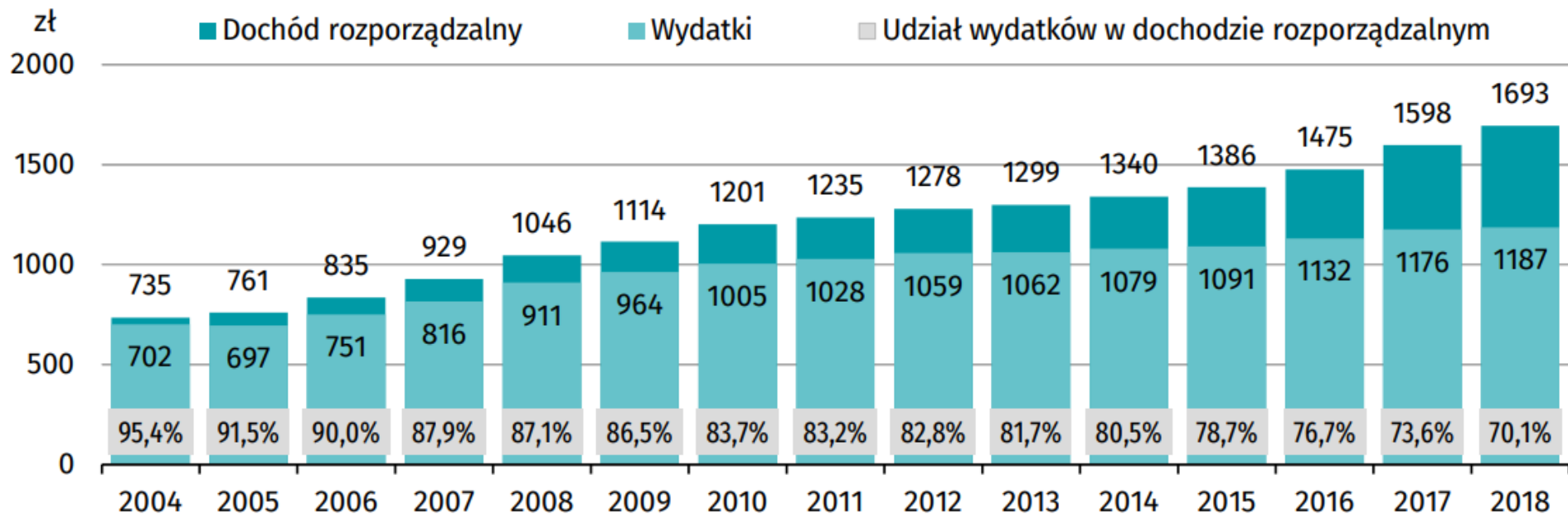
Liczba gospodarstw domowych w Polsce

	1970	1978	1988	1995	2002	2011
OGÓŁEM						
gospodarstwa domowe (w mln)	9,4	10,9	12,0	12,5	13,3	13,6
przyrosty absolutne między spisami (w mln)		+ 1,6	+ 1,0	+ 0,5	+ 0,8	+ 0,2
ludność w gospodarstwach (w mln)	31,8	34,1	37,1	38,2	37,8	38,3
przyrosty absolutne między spisami (w mln)		+ 2,3	+ 3,0	+ 1,1	- 0,4	+ 0,5
przeciętna liczba osób w gospodarstwie	3,39	3,11	3,10	3,06	2,84	2,82

W końcu marca 2011 r. w Polsce istniało 13.572 tys. gospodarstw domowych.

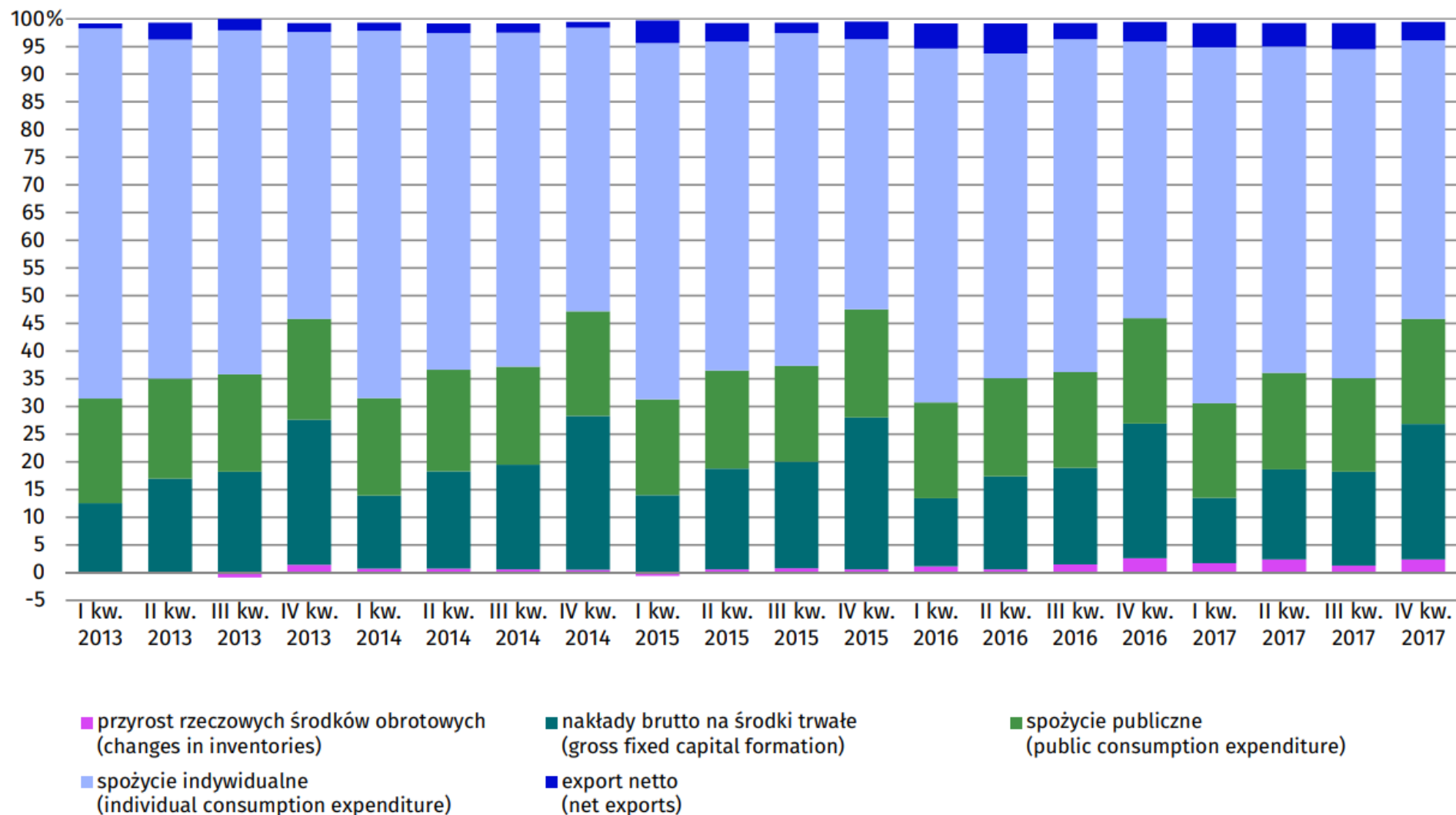
Przez gospodarstwo domowe należy rozumieć zespół osób spokrewnionych lub niespokrewnionych, mieszkających razem i wspólnie utrzymujących się.

Poziom przeciętnych miesięcznych dochodów i wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych

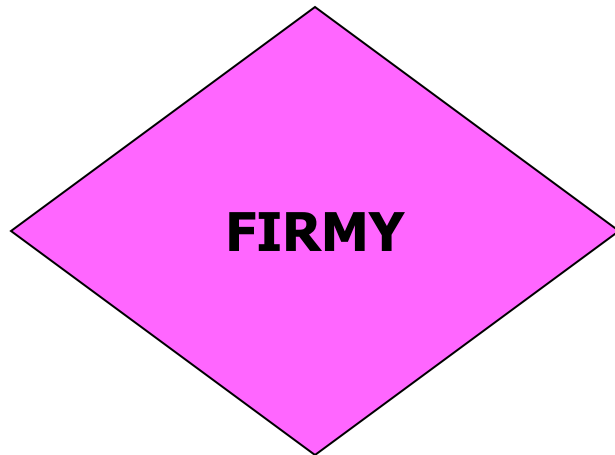
Źródło: GUS, 2019.

Struktura rozdysponowania PKB w cenach bieżących

Źródło: GUS, 2018.

Rola firm w obiegu określonym

1. Wytwarzają dobra i usługi
2. Otrzymują zapłatę za dobra i usługi
3. Zgłaszają popyt na zasoby
4. Płacą za zasoby
5. Kupują dobra i usługi (inwestycyjne)
6. Oszczędzają i pożyczają
7. Płacą podatki, otrzymują transfery
8. Korzystają z dóbr publicznych

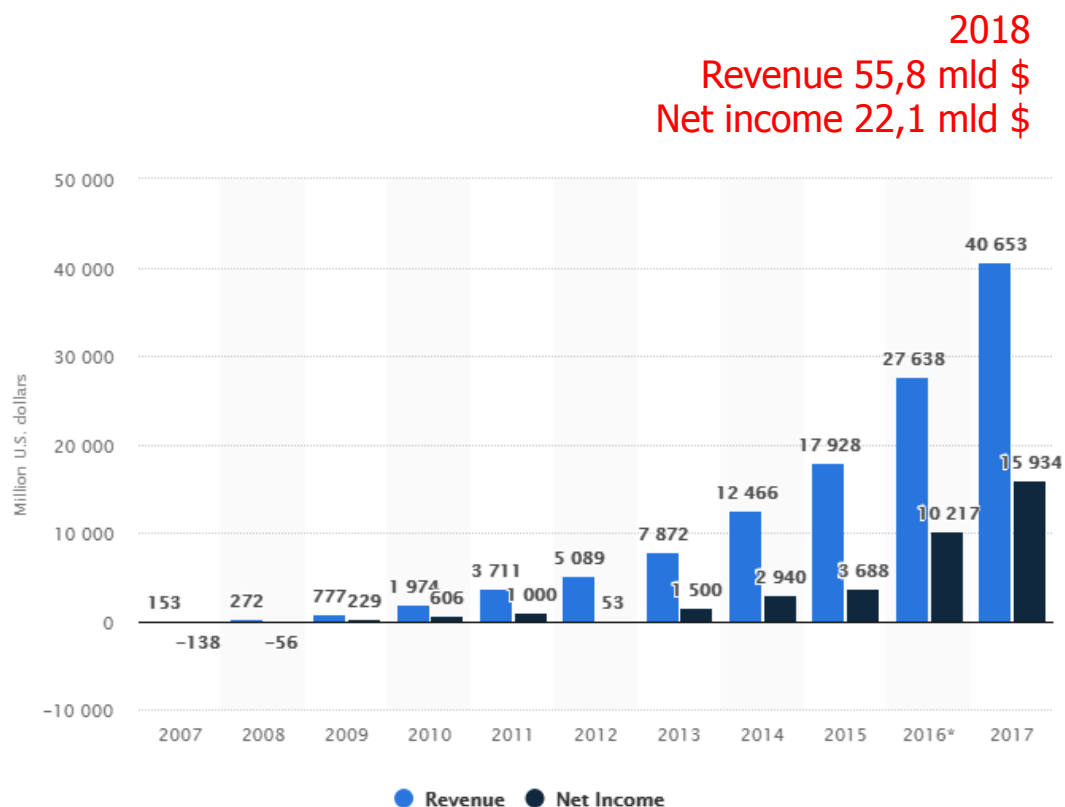
Przedsiębiorca

Przedsiębiorca - jest to osoba, zajmująca się działalnością gospodarczą, która odkrywa potencjalnie zyskowe możliwości.

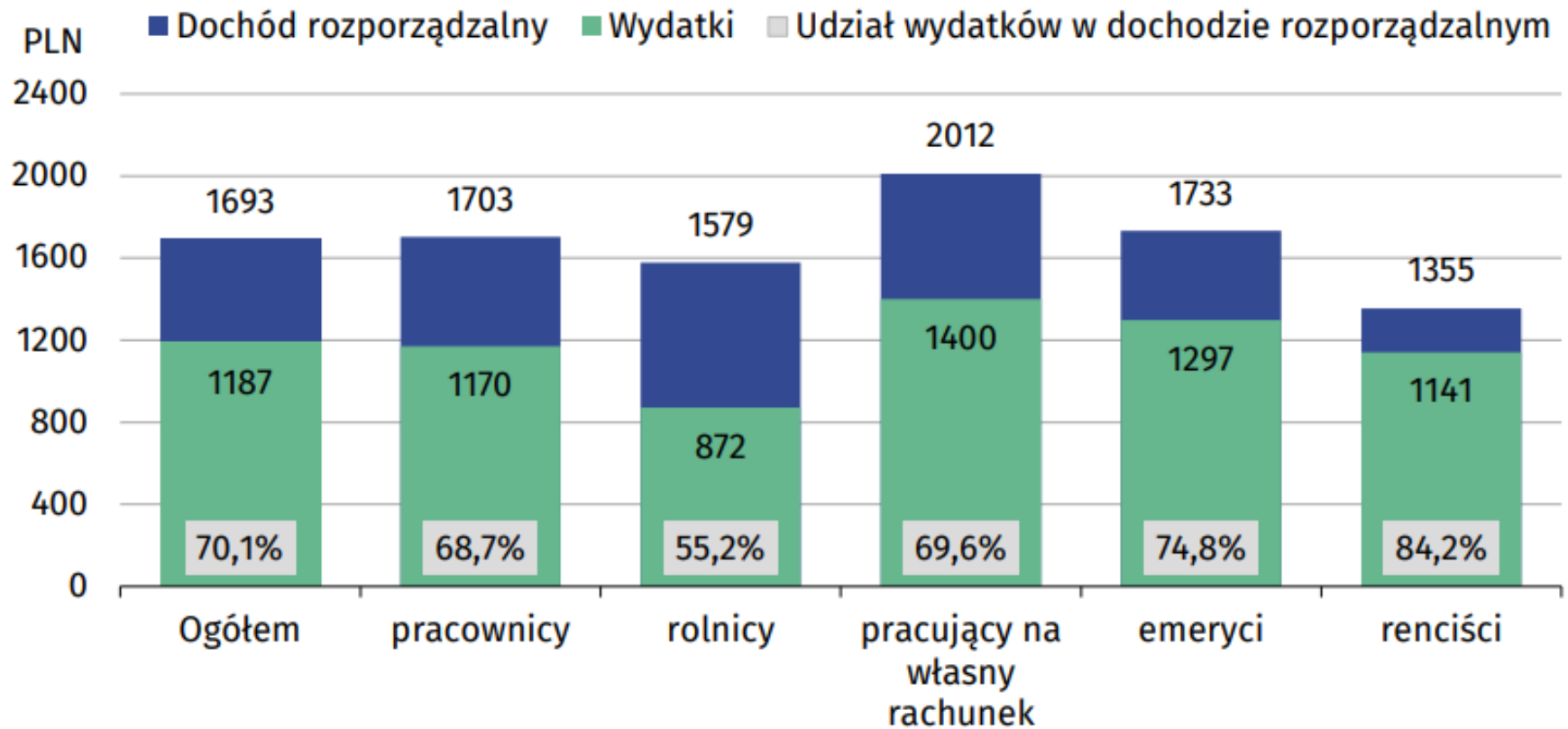
Kamerschen, Mc Kenzie, Nardinelli 1991

Mark Zuckerberg
net worth 65,3 mld USD (2019)

Dochody dyspozycyjne i wydatki gospodarstw domowych na 1 osobę w Polsce, 2018

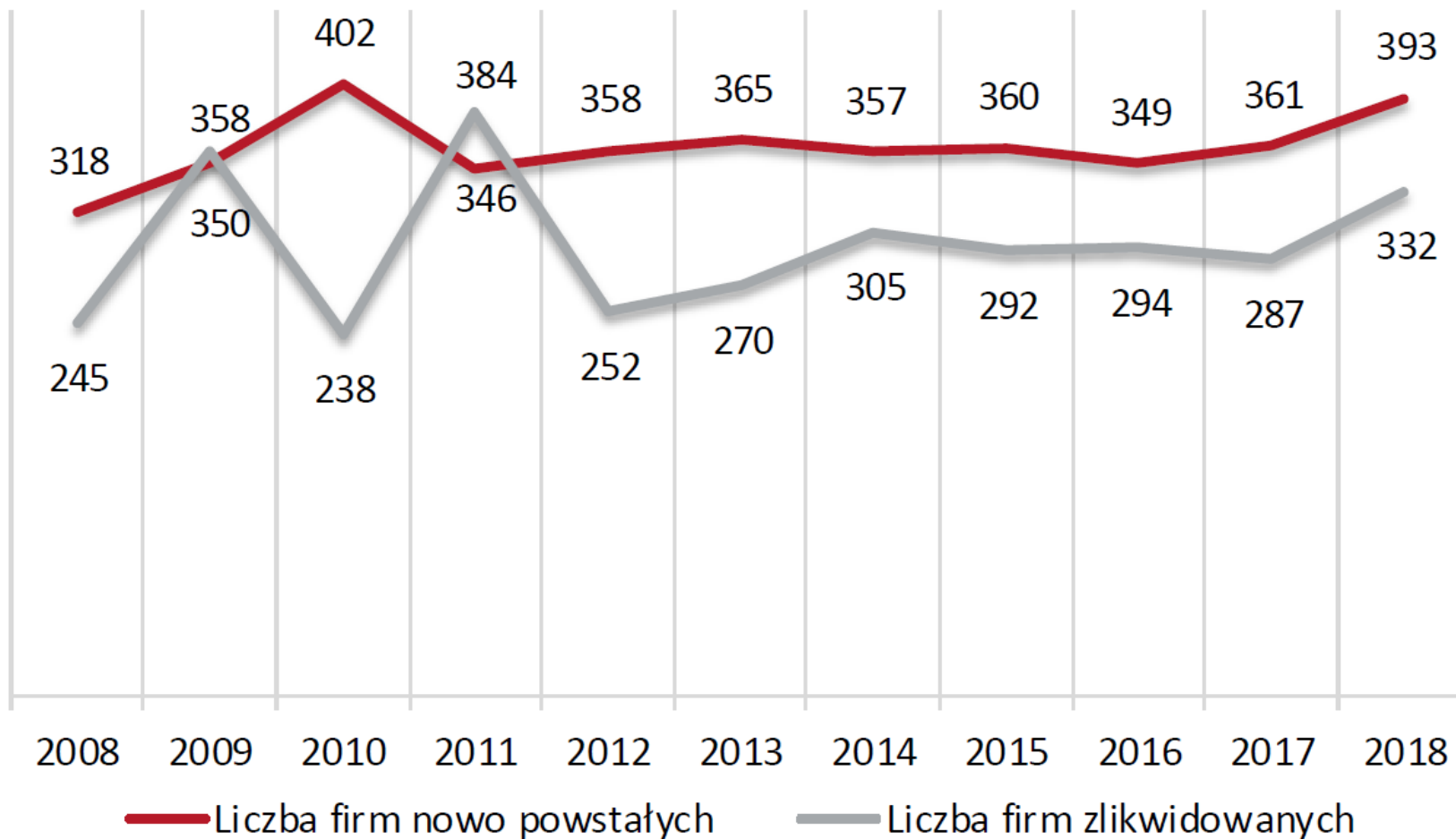

Liczba podmiotów gospodarczych, REGON 31.07.2019

Grupa	Liczba	%
0-9	4 306 221	96,2%
10-49	139 298	3,1%
50-249	28 117	0,6%
250-999	3 577	0,1%
1000 i więcej	734	0,0%
RAZEM	4 477 947	100,0%

Źródło: GUS

Liczba przedsiębiorstw nowo powstałych i zlikwidowanych w Polsce (w tys.)

Udział w tworzeniu PKB grup przedsiębiorstw

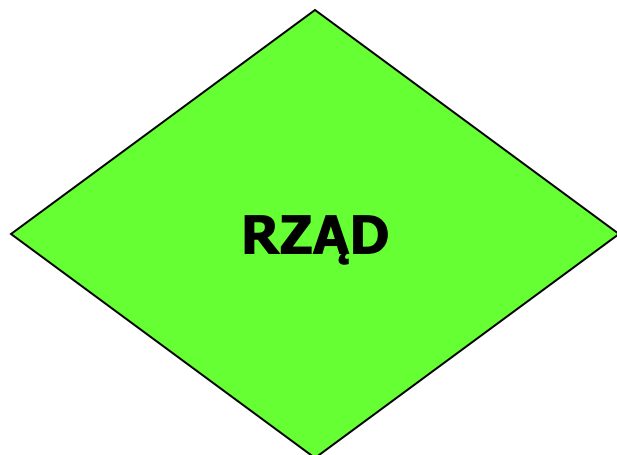
Rok	PKB (mln zł)	Udział wartości dodanej brutto wytworzonej przez przedsiębiorstwa w PKB						Udział wartości dodanej brutto innych podmiotów w PKB	Cła i podatki ²⁰ w relacji do PKB
		Ogółem	MSP				Duże		
			Razem	Mikro	Małe	Średnie			
2008	1 275 432	71,1%	47,2%	29,9%	7,4%	9,9%	23,9%	16,5%	12,5%
2009	1 343 366	72,3%	48,4%	30,4%	7,9%	10,1%	23,9%	16,5%	11,1%
2010	1 416 447	71,6%	47,6%	29,6%	7,7%	10,4%	24,0%	16,5%	11,9%
2011	1 528 127	71,8%	47,3%	29,4%	7,8%	10,1%	24,5%	16,1%	12,2%
2012	1 596 378	73,0%	48,5%	29,7%	7,8%	11,0%	24,5%	15,6%	11,4%
2013	1 662 678	73,5%	50,1%	30,8%	8,8%	10,6%	23,4%	15,3%	11,2%
2014	1 719 146	73,4%	50,0%	30,2%	8,9%	11,0%	23,4%	15,2%	11,2%
2015	1 799 321	74,0%	49,9%	30,5%	8,1%	11,3%	24,1%	14,7%	11,3%
2016	1 858 468	73,6%	49,8%	30,2%	8,5%	11,1%	23,8%	14,9%	11,6%

Liczba pracujących w przedsiębiorstwach w Polsce

	0-9		10-49		50-249		>249		MSP ogółem	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
2008	3.727.242	39,3%	1.194.972	12,6%	1.698.165	17,9%	2.873.623	30,3%	6.620.379	69,7%
2009	3.464.201	39,2%	1.123.287	12,7%	1.643.384	18,6%	2.599.062	29,4%	6.230.872	70,6%
2010	3.399.096	38,4%	1.143.458	12,9%	1.649.103	18,6%	2.667.396	30,1%	6.191.657	69,9%
2011	3.508.557	38,9%	1.181.565	13,1%	1.646.415	18,2%	2.691.999	29,8%	6.336.537	70,2%
2012	3.459.475	38,7%	1.203.959	13,5%	1.602.448	17,9%	2.671.471	29,9%	6.265.882	70,1%
2013	3.371.459	37,9%	1.218.130	13,7%	1.592.360	17,9%	2.716.949	30,5%	6.181.949	69,5%
2014	3.495.101	38,2%	1.223.036	13,4%	1.608.324	17,6%	2.819.197	30,8%	6.326.461	69,2%
2015	3.667.604	39,0%	1.194.140	12,7%	1.630.254	17,4%	2.903.609	30,9%	6.491.998	69,1%
2016	3.861.975	39,8%	1.185.069	12,2%	1.615.484	16,7%	3.029.640	31,3%	6.662.528	68,7%

Źródło: PARP 2018.

Rola rządu w obiegu określonym

1. Dostarcza dobra publiczne
2. Kupuje dobra i usługi
3. Kupuje zasoby (np. pracę)
4. Pożycza (rzadziej oszczędza)
5. Pobiera podatki
6. Płaci tzw. transfery

Wydatki publiczne jako % nominalnego PKB

Źródło: OECD.

Country	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Australia	33,1	33,5	33,3	33,1	33,2	34,0	36,8	36,3	35,2	35,7	35,1	36,3	36,2	..
Austria	51,3	53,9	50,0	49,1	48,6	49,5	52,8	52,8	50,7	51,7	51,3	52,6	51,0	50,3
Belgium	51,0	49,2	51,9	48,5	48,2	49,8	53,7	52,6	53,6	55,1	54,7	54,3	53,7	53,0
Canada	40,2	39,0	38,4	38,6	38,6	39,2	43,7	43,3	41,9	41,5	41,1	40,4	..	..
Czech Republic	50,0	43,3	43,0	41,9	41,0	41,2	44,6	43,8	43,2	44,5	42,3	42,9	41,7	39,4
Denmark	55,1	54,6	52,8	51,6	50,8	51,5	58,1	57,7	57,7	59,4	57,2	58,9	54,5	52,7
Estonia	34,8	34,0	33,6	33,6	34,0	39,7	44,7	40,5	37,6	39,5	38,3	37,5	39,6	39,5
Finland	50,3	50,3	50,4	49,2	47,4	49,3	56,2	55,8	55,2	56,7	58,5	59,3	57,1	55,9
France	53,4	53,3	53,6	52,9	52,6	53,3	56,7	56,6	55,9	56,7	57,0	56,7	56,6	56,4
Germany	48,4	47,2	47,0	45,3	43,5	44,1	48,3	48,0	45,2	44,7	44,6	44,9	43,8	43,9
Greece	44,9	45,8	44,6	45,4	47,5	50,6	54,0	51,4	51,9	53,4	58,5	46,6	53,5	49,1
Hungary	49,4	49,1	50,1	51,9	50,4	49,2	51,2	49,8	49,9	48,7	49,7	49,1	50,1	46,6
Iceland	45,6	44,0	42,2	41,6	42,3	57,7	51,0	51,6	47,4	47,4	46,3	46,7	42,5	45,0
Ireland	33,2	33,6	33,9	34,4	36,7	42,8	48,2	65,5	47,1	42,6	42,9	40,8	28,8	27,3
Israel	51,5	48,5	47,1	45,6	43,8	43,1	43,0	42,3	41,9	41,7	40,9	40,6	39,6	39,3
Italy	48,0	47,6	47,9	48,4	47,6	48,6	51,9	50,5	49,7	50,6	50,6	50,6	50,2	49,1
Japan	37,8	36,6	36,4	36,0	35,8	36,9	41,9	40,7	41,9	42,0	43,1	42,3	39,4	39,0
Korea	29,5	26,8	27,3	28,4	29,1	31,0	33,5	31,0	32,3	32,7	33,1	32,9	32,3	32,3
Luxembourg	41,8	42,6	41,5	38,6	36,3	39,1	45,2	43,6	42,6	43,9	43,6	43,8	42,0	41,9
Netherlands	47,0	46,1	44,8	45,5	45,2	46,2	51,4	51,3	49,8	50,4	49,7	50,1	44,5	43,1
New Zealand	37,3	36,9	38,1	39,4	39,3	41,7	42,5	48,5	45,1	43,6	43,2	41,3	..	..
Norway	48,2	45,1	41,8	40,0	40,3	39,8	46,2	45,2	43,9	43,3	44,7	45,0	48,8	50,8
Poland	44,7	42,6	43,4	43,9	42,2	43,2	44,6	45,4	43,4	42,2	42,0	41,7	41,5	41,1
Portugal	44,7	45,4	46,6	45,2	44,4	44,8	49,8	51,5	49,3	47,4	48,7	48,3	48,2	44,7
Slovak Republic	40,1	37,7	38,0	36,5	34,2	34,9	41,6	39,8	38,9	38,2	38,7	38,9	45,1	41,5
Slovenia	46,2	45,6	45,1	44,3	42,3	44,1	48,7	49,5	49,9	48,4	59,4	49,8	47,7	45,1
Spain	38,4	38,9	38,4	38,4	39,2	41,4	46,2	46,3	45,7	47,8	44,8	42,9	43,7	42,2
Sweden	55,6	54,2	53,9	52,7	50,9	51,8	54,9	52,4	51,5	51,9	52,8	52,4	49,6	49,7
Switzerland	36,3	35,9	35,2	33,2	32,1	32,1	34,1	33,9	33,7	34,1	34,0	33,6	34,0	34,3
United Kingdom	41,8	42,7	43,4	43,6	43,4	47,2	50,8	49,8	48,2	48,2	47,1	46,5	42,2	41,4
United States	36,8	36,5	36,5	36,4	37,1	39,2	43,2	42,8	41,6	40,1	39,0	38,0	37,4	37,7

Struktura wydatków sektora rządowego w krajach OECD, 2015

	General public services	Defence	Public order and safety	Economic affairs	Environmental protection	Housing and community amenities	Health	Recreation, culture and religion	Education	Social protection
Australia	12.5	4.4	4.9	10.0	2.4	1.6	19.4	2.0	14.6	28.2
Austria	13.3	1.1	2.7	11.9	0.9	0.7	15.5	2.4	9.6	42.0
Belgium	15.1	1.6	3.3	12.0	1.6	0.6	14.2	2.2	11.9	37.5
Czech Republic	10.3	2.2	4.4	15.6	2.6	1.6	18.2	3.2	11.8	30.1
Denmark	13.5	2.0	1.8	6.7	0.8	0.4	15.6	3.2	12.8	43.0
Estonia	10.6	4.7	4.5	11.8	1.7	0.9	13.7	4.9	15.1	32.1
Finland	14.9	2.4	2.2	8.3	0.4	0.7	12.6	2.6	11.0	44.9
France	11.0	3.1	2.9	10.0	1.8	1.9	14.3	2.3	9.6	43.1
Germany	13.5	2.3	3.6	7.1	1.4	0.9	16.3	2.3	9.6	43.1
Greece	17.8	4.9	3.8	16.0	2.7	0.4	8.2	1.3	7.8	37.0
Hungary	17.8	1.1	4.1	17.3	2.5	2.2	10.6	4.3	10.3	29.9
Iceland	18.0	0.0	3.6	11.6	1.3	1.1	17.4	7.5	17.4	22.1
Ireland	13.9	1.2	3.7	11.5	1.4	2.0	19.3	2.0	12.4	32.7
Israel	13.6	14.9	3.9	5.9	1.2	0.1	12.7	3.5	17.1	27.0
Italy	16.6	2.4	3.7	8.1	1.9	1.2	14.1	1.5	7.9	42.6
Japan	10.4	2.3	3.2	9.5	2.9	1.7	19.4	0.9	8.7	40.7
Korea	16.6	7.8	4.0	16.1	2.5	2.6	12.5	2.1	16.3	19.4
Latvia	14.0	2.7	5.4	11.5	1.9	2.6	10.3	4.4	16.2	31.0
Luxembourg	10.5	0.7	2.4	11.9	2.6	1.2	10.9	2.8	12.4	44.8
Netherlands	11.1	2.5	4.0	8.8	3.2	0.7	17.7	3.1	12.0	36.8
Norway	9.6	3.1	2.2	10.5	1.8	1.5	17.2	3.0	11.2	39.8
Poland	11.8	3.8	5.3	11.1	1.5	1.7	11.2	2.7	12.6	38.3
Portugal	16.8	2.2	4.3	10.5	0.8	1.0	12.7	1.6	12.4	37.8
Slovak Republic	14.2	2.3	5.2	13.9	2.3	1.9	15.7	2.3	9.3	33.0
Slovenia	14.2	1.8	3.2	12.4	2.1	1.3	14.0	3.4	11.6	36.1
Spain	14.9	2.2	4.6	10.0	2.0	1.1	14.2	2.6	9.3	39.1
Sweden	14.1	2.3	2.6	8.4	0.6	1.5	13.8	2.2	13.0	41.6
Switzerland	12.6	2.8	5.0	11.0	2.1	0.6	6.5	2.4	17.2	39.9
United Kingdom	10.6	5.0	4.7	7.1	1.8	1.1	17.8	1.5	12.0	38.4
United States	13.8	8.8	5.4	8.7	0.0	1.4	24.2	0.7	16.2	20.8
OECD	13.2	5.1	4.3	9.3	1.3	1.4	18.7	1.5	12.6	32.6

Źródło: OECD, Government at a Glance, 2017.

Rola sektora finansowego w obiegu określonym

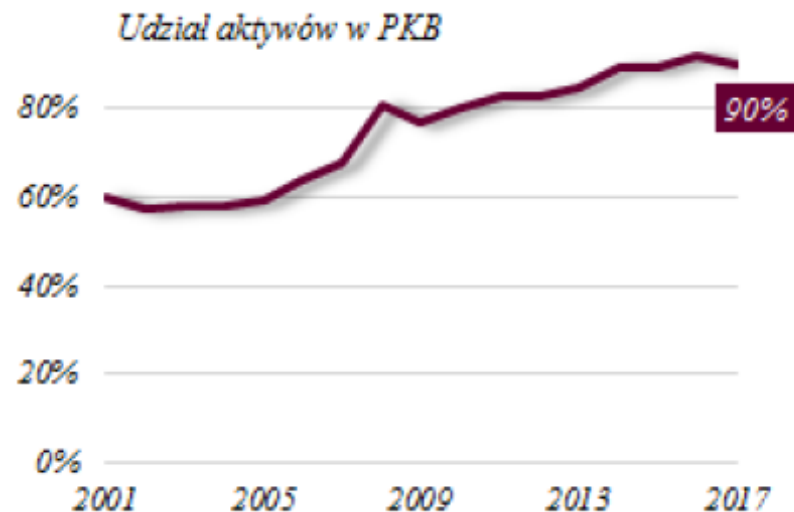

1. Dostarcza pieniądze (udziela kredytów)
2. Kupuje pieniądze (depozyty)
3. Kupuje dobra i usługi oraz zasoby
4. Płaci za dobra i usługi oraz zasoby
5. Płaci podatki, otrzymuje transfery
6. Korzysta z dóbr publicznych

Rola sektora bankowego w gospodarce

2019-07-31

1 971 mld PLN

Źródło: KNF.

Największe banki w Polsce wg wartości aktywów w 2017 r. (w mln EUR)

Banki notowane na GPW

	Aktywa
PKO Bank Polski	71 113
Bank Polska Kasa Opieki	44 420
Bank Zachodni WBK	36 567
mBank	31 477
ING Bank Śląski	30 181
Bank BGŻ BNP Paribas	17 424
Bank Millennium	17 039
Alior Bank	16 644
Getin Noble Bank	x
Bank Handlowy w Warszawie	10 308
Idea Bank	5 737
Bank Ochrony Środowiska	4 713
Razem	285 622

Inwestorzy strategiczni największych polskich banków

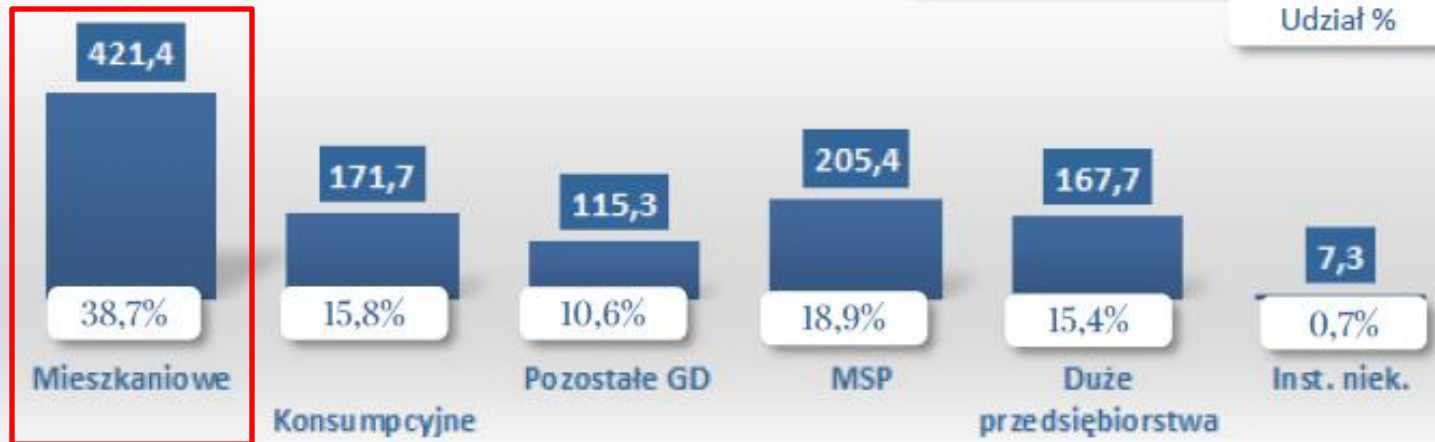
BNP Paribas	1 960 252
Credit Agricole	1 550 283
Citigroup	1 532 600
Deutsche Bank	1 474 732
Banco Santander	1 444 305
Societe Generale	1 275 128
ING Groep	846 216
Commerzbank	452 493
General Electric	314 379
DNB ASA	274 157
Raiffeisen Bank International	135 146
Powszechny Zakład Ubezpieczeń	76 021
Banco Comercial Portugues	71 939

Źródło: KNF.

PKB w 2016 r.: Polska 525 mld USD, Rosja 1578 mld USD, Francja 2583 mld USD, Niemcy 3677 mld USD, Chiny 12238 mld USD, USA 19391 mld USD.

Kredyty

Struktura kredytów dla sektora niefinansowego
12/2018 (mld zł)

Zmiana stanu w 2018 (mld zł)

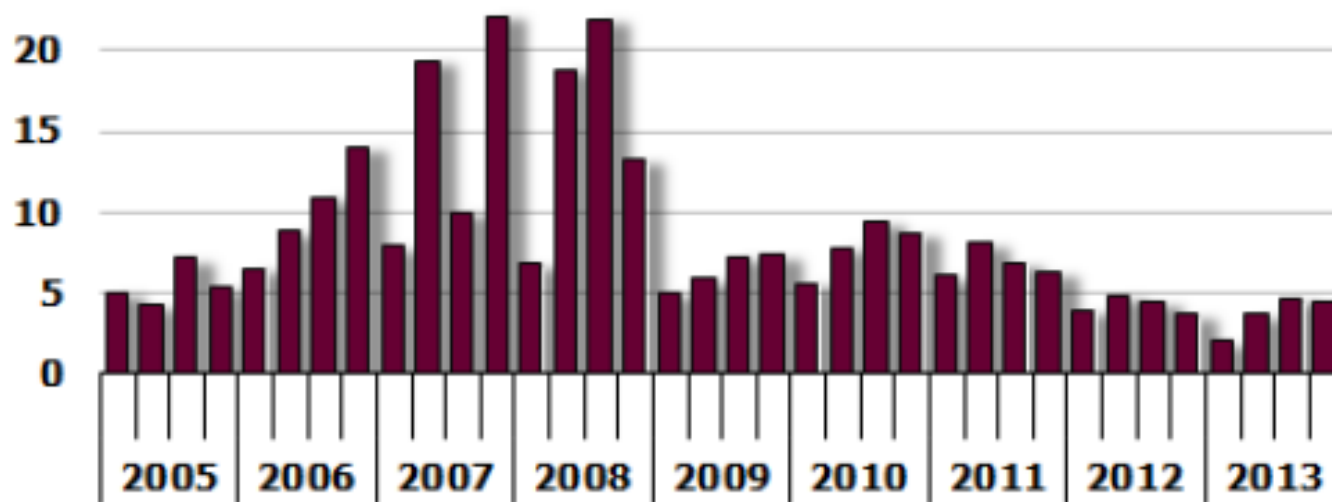
Kredyty mieszkaniowe a inwestycje na rynku mieszkaniowym

Kwartalna zmiana (skorygowana) stanu kredytów (mld zł)

MIESZKANIOWE

+14,3 mld zł;

+4,5%

Źródło: KNF.

Wskaźnik	Jednostka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia	w tys.	114,9	123,9	168,4	247,7	230,1	178,8	174,9	184,1	165,1	138,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto	w tys.	101,1	105,8	138,0	185,1	174,7	142,9	158,1	162,2	141,8	127,4
Mieszkania oddane do użytkowania	w tys.	108,1	114,1	115,4	133,7	165,2	160,0	135,8	131,0	152,9	145,1

Źródło: GUS.

Kredyty mieszkaniowe a średnia cena mieszkania (rynek pierwotny, oferty)

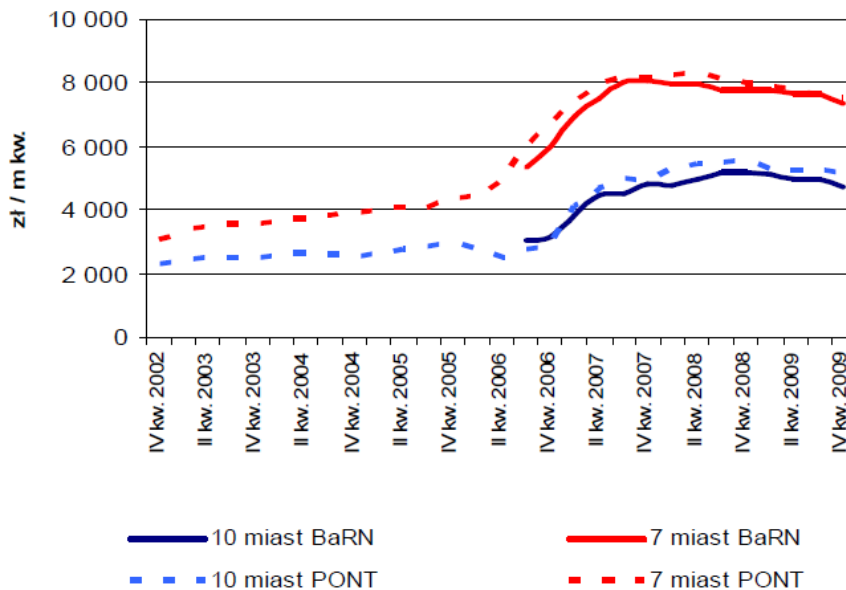
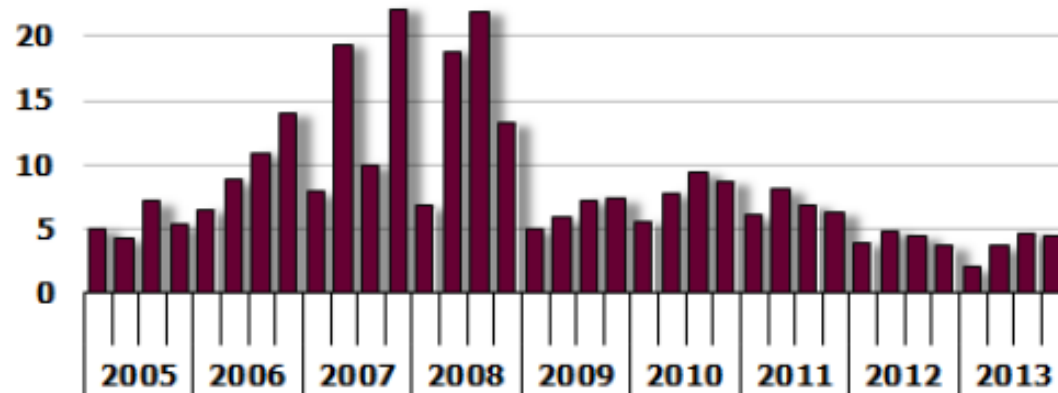
Źródło: KNF.

Kwartałna zmiana (skorygowana) stanu kredytów (mld zł)

MIESZKANIOWE

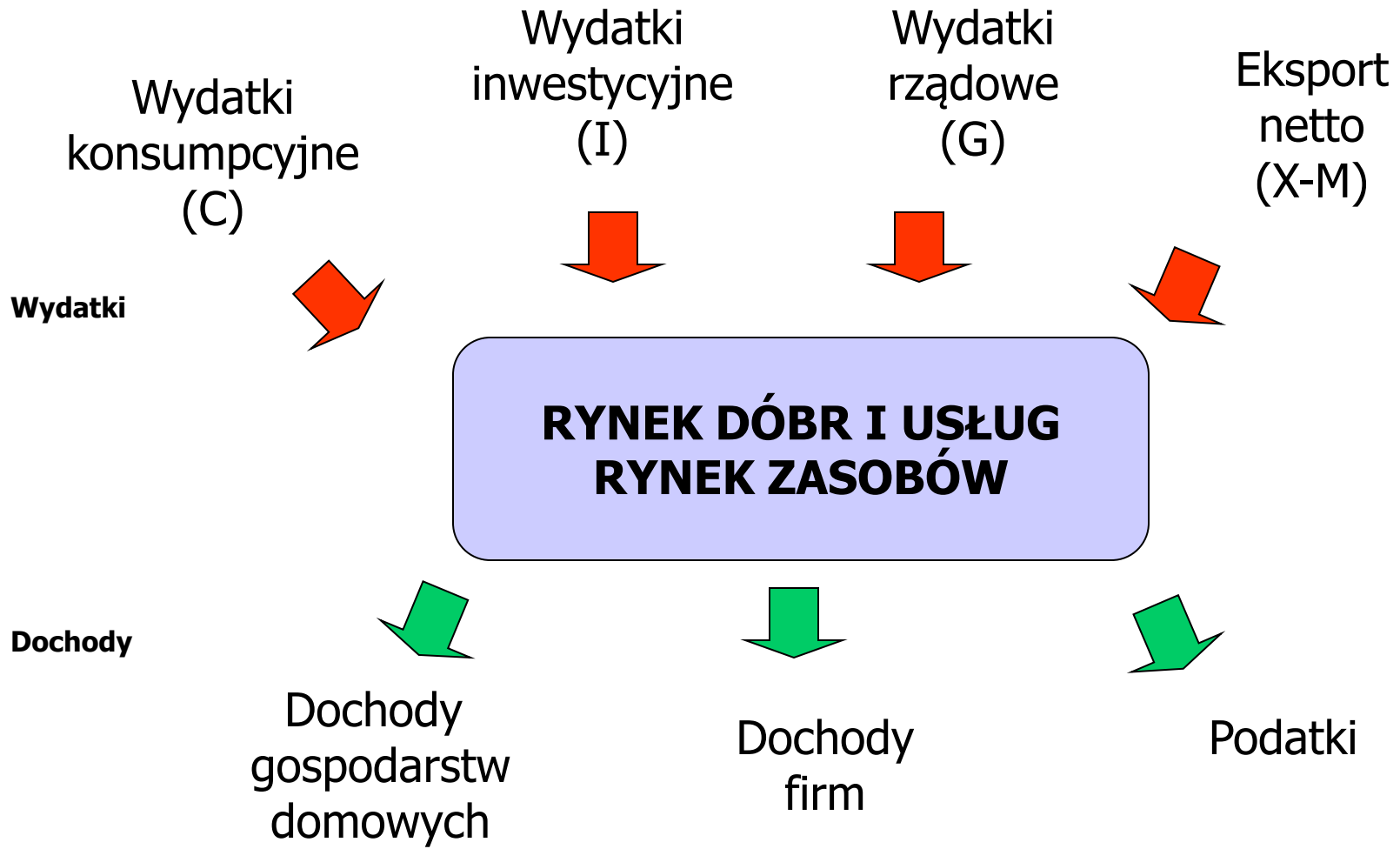
+14,3 mld zł;

+4,5%

Źródło: NBP.

Wydatki i dochody

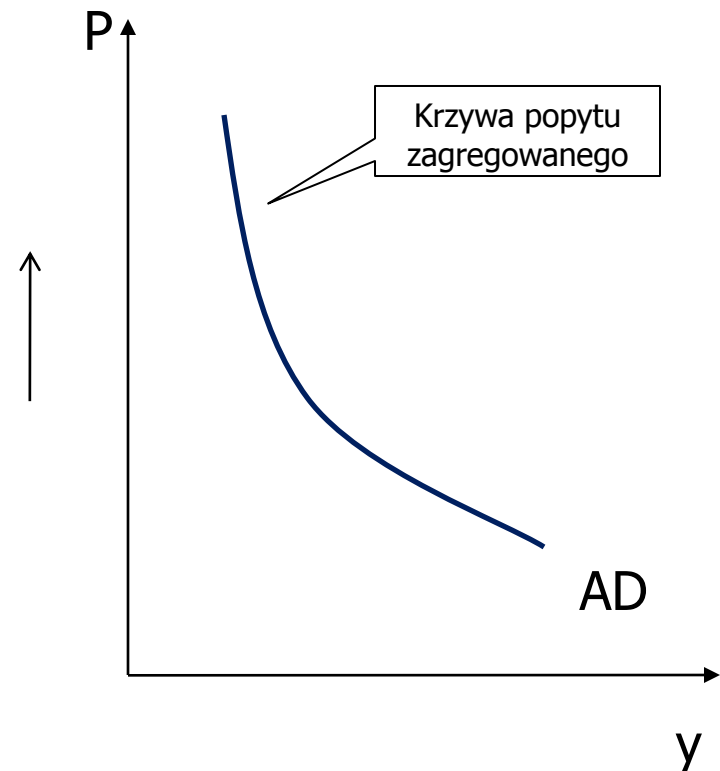

Popyt zagregowany (AD)

Popyt zagregowany – suma wydatków konsumpcyjnych, inwestycyjnych, rządowych oraz eksportu netto.

Popyt zagregowany (AD) maleje, gdy rośnie ogólny poziom cen, bo:

1. zmniejszają się dochody realne ludności;
2. zmniejsza się realna wartość wielu aktywów;
3. rośnie stopa procentowa;
4. zmniejsza się eksport netto.

Popyt zagregowany (AD)

$$**Y_d = C + I + G + NX**$$

Zagregowany popyt – całkowity popyt (wydatki) na wszystkie dobra i usługi w gospodarce w danym okresie.

Struktura wydatków w ramach PKB, Polska 2017

Pozycja	Wartość (w mld zł)	% PKB
Konsumpcja	1 146	57,8%
Inwestycje	389	19,6%
Wydatki rządowe	350	17,7%
Eksport netto*	82	4,1%
PKB	1 982	100,0%

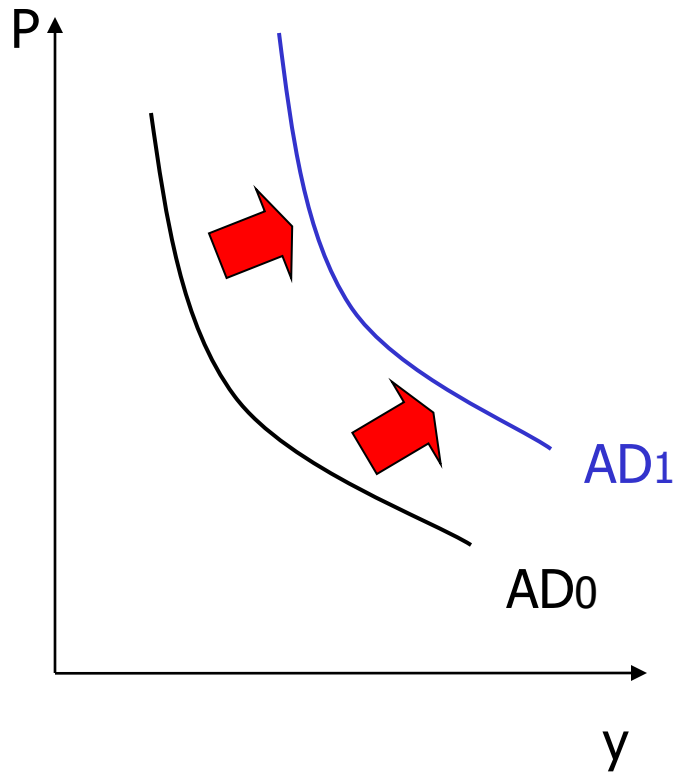
* eksport 1 071 mld zł, import 989 mld zł

Struktura wydatków w ramach PKB, USA 2017

Pozycja	Wartość (w mld USD)	% PKB
Konsumpcja	13 394	69,1%
Inwestycje	3 211	16,6%
Wydatki rządowe	3 353	17,3%
Eksport netto*	-570	-2,9%
PKB	19 387	100,0%

* eksport 2 344 mld USD, import 2 915 mld USD

Przyczyny przesunięcia krzywej AD

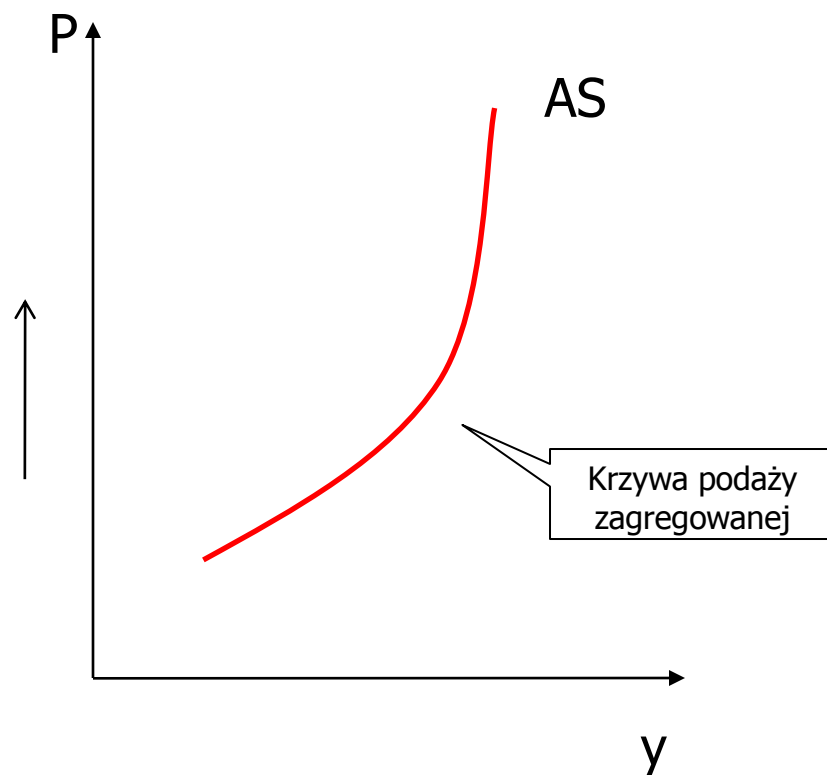
1. zmiany dochodów realnych
2. zmiany stóp %
3. zmiany oczekiwań
4. zmiany w polityce budżetowej
5. zmiany w polityce monetarnej

Podaż zagregowana (AS)

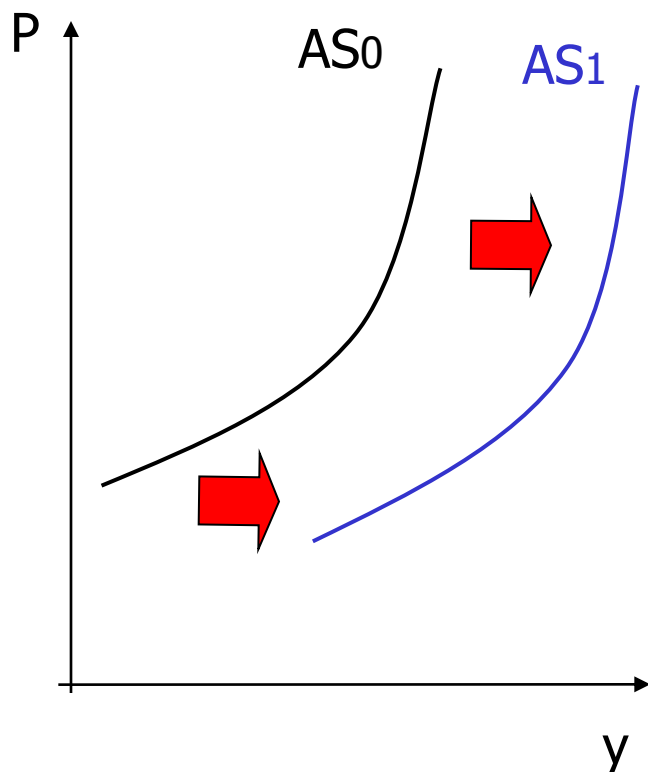
Podaż zagregowana – suma podaży (produkcji) dóbr i usług w gospodarce.

Podaż zagregowana (AS) zwiększa się, gdy rośnie ogólny poziom cen (P), bo:

- 1.rosną zyski producentów (w krótkim okresie);
- 2.występuje iluzja pieniężna.

Przyczyny przesunięcia krzywej AS

1. zmiany podaży zasobów
2. zmiany technologiczne
3. zmiany oczekiwań
4. zmiany w polityce budżetowej
5. zmiany w polityce monetarnej

Równowaga makroekonomiczna (AD=AS)

